

Florentina Paraschiv

**Creare și deturnare de comerț
ca urmare a extinderii
Uniunii Europene**

– analiză econometrică –

Editura Lumen, 2006

Acest volum a apărut în cadrul Programului de Promovare a tinerilor cercetători derulat de Asociația Lumen cu susținere financiară din partea Editurii Lumen, Asociația Lumen și Euromarket Advertsing.

www.asociatialumen.ro

www.librariavirtuala.com

Materialul nu reprezintă în mod obligatoriu punctul de vedere al editorului sau al finanțatorilor.

Acest material este protejat de legile copyright-ului în vigoare. Orice multiplicare neautorizată, indiferent de suport, este interzisă și va fi pedepsită conform legii.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale:

Florentina Paraschiv – *Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene - analiză econometrică*
Iași, Editura Lumen, 2006, România

Bibliogr.

P: 107, cm 14,8 X 21

ISBN: 973-7766-45-8

Design copertă: Euro Market Advertising

Extras din volumul:

Paraschiv, F. (2006). *Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene*. Iași, România: Lumen.

Florentina Paraschiv

**Creare și deturnare de comerț
ca urmare a extinderii
Uniunii Europene**

– analiză econometrică –

Editura Lumen, 2006

Extras din volumul:
Paraschiv, F. (2006). Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii
Europene. Iasi, Romania: Lumen.

Pagina lasata
intentionat goala

Extras din volumul:
Paraschiv, F. (2006). Creare si deturnare de comert ca urmare a extinderii Uniunii
Europene. Iasi, Romania: Lumen.

Cuprins

Prefața	7
Introducere	8
Capitolul 1. Evoluții recente și tendințe viitoare în politica comercială a UE	9
Caracteristicile politicii comerciale ale UE	11
Tendințe viitoare în politica comercială a UE	14
Capitolul 2. Caracteristicile comerțului exterior din România .	15
Comerțul exterior al României în contextul semnării Acordului European	17
Comerțul exterior al României - integrare cu zona UE - oportunități și riscuri	20
Efectele liberalizării comerțului asupra taxelor vamale	23
Capitolul 3. Creare și deturnare de comerț - aspecte teoretice	35
Incidente ale Uniunilor Vamale asupra schimburilor comerciale internationale	35
Uniunea vamală în perioada contemporană	38
Efectele statice ale uniunilor vamale	41
Capitolul 4. Analiza fenomenului de creare deturnare de comerț pentru țările CEFTA	51
CEFTA istoric și strategii	51
Analiza fenomenului de creare - deturnare de comerț pe baza structurii geografice a comerțului exterior al României	57

Extras din volumul:

Paraschiv, F. (2006). Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene. Iasi, Romania: Lumen.

STUDII DE CAZ	67
Capitolul 5	69
I. Efectele extinderii UE asupra comerțului statelor neintegrate	69
Studiu de caz Elveția	69
II. Creare deturnare de comerț pentru statele nou integrate	73
Polonia - creștere importantă a exporturilor în 2004	73
III. Franța - situația comerțului exterior în condițiile extinderii Uniunii Europene	80
IV. România- creare-deturnare de comerț. Analiză econometrică.	92
Concluzii	102
Bibliografie	106

Prefață

Absolventă a Facultății de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor, secția Tranzacții Economice Internaționale, Florentina Paraschiv și-a finalizat studiile Universitare printr-o lucrare de licență cu un important conținut științific, împlinind, astfel, activitatea sa remarcabilă din anii studenției.

În plină concordanță cu tendințele actuale ale economiei mondiale, lucrarea de față surprinde cu succes fenomenele de „*Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene*”, aducând un aport important literaturii de specialitate prin modelele econometrice create. De altfel, elementul de originalitate al acestei lucrări constă tocmai în gradul înalt de abstractizare al fenomenelor analizate, îmbinând cu succes elementele teoretice cu cele practice. Analiza econometrică a importurilor României permite surprinderea unor concluzii interesante și importante pentru procesul de integrare în Uniunea Europeană.

Astfel, îmi exprim convingerea că lucrarea de față poate fi utilă tuturor specialiștilor în economie internațională, probleme de integrare europeană, precum și tuturor celor care se interesează de această tematică de actualitate, atractivă și incitantă.

Prof. Dr. GHEORGHE CIOBANU

Extras din⁷ volumul:

Paraschiv, F. (2006). *Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene*. Iasi, Romania: Lumen.

Introducere

Tendințele actuale ale economiei mondiale se caracterizează prin instituționalizarea reglementărilor de politică comercială ca urmare a formării unor blocuri comerciale ce stabilesc direcțiile principale ale comerțului mondial. În elaborarea politicilor comerciale, statele „suverane” țin cont de starea generală a economiei și de tendințele ce se manifestă în relațiile economice internaționale.

*Lucrarea de față prezintă efectele produse în comerțul exterior (**creare sau deturnare de comerț**) în contextul unor reglementări comerciale la nivel regional (politică comercială a Uniunii europene). Astfel, prima parte a lucrării urmărește tendințele politicii comerciale ale UE și modul cum aceasta afectează relațiile comerciale internaționale ale statelor aflate sub incidența reglementărilor comune. Studiile de caz cuprinse în a doua parte a lucrării surprind efectele pozitive (de creare de comerț), respectiv discriminatorii (deturnare de comerț) în condițiile extinderii Uniunii Europene. Pentru fundamentarea relațiilor cauzale ale fenomenelor prezentate am analizat econometric exportul și importul României pe fondul modificărilor survenite în ultimul deceniu în politica sa comercială.*

Fenomenele de creare – deturnare de comerț prezentate în lucrarea de față sunt expresia dificultății armonizării intereselor economice individuale în condițiile adoptării unei politici comerciale la nivel regional.

Extras din volumul:

Paraschiv, F. (2006). Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene. Iași, România: Lumen.

Capitolul 1

Evoluții recente și tendințe viitoare în politica comercială a UE

În elaborarea politicii comerciale, statele suverane, ca subiecți ai relațiilor economice internaționale adoptă, în mod autonom reglementări proprii, care trebuie să răspundă obiectivelor naționale de ordin strategic sau imediat. Totodată, în procesul elaborării sau al perfecționării politicilor comerciale se ține cont de starea generală a economiei și de tendințele ce se manifestă în relațiile economice internaționale, de acordurile sau înțelegerile la nivel bi sau multilateral (la care participă țara respectivă) cât și de uzanțele și principiile statuate în comerțul internațional (cu condiția ca acestea să fie compatibile cu interesele proprii și cu principiile ce caracterizează politica economică internă sau internațională a statului respectiv).

Perioada postbelică se caracterizează prin instituționalizarea reglementărilor de politică comercială, atât în plan **internațional, multilateral**, o dată cu intrarea pe scena internațională a GATT-ului, TRIPS-ului și a GATS și ulterior, a creării Organizației Mondiale a Comerțului, cât și în plan regional, prin formarea unor blocuri comerciale instituționalizate, cum ar fi NAFTA, AELS-ul sau, pe un plan superior, al Uniunii Europene.

Extras din volumul:

Paraschiv, F. (2006). Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene. Iasi, Romania: Lumen.

Deși se caracterizează printr-o foarte mare varietate, reglementările de politică comercială contemporane au unele **elemente comune, și anume:**¹

- a) Reglementările vizează o sferă largă de probleme, aceluiași obiectiv fiindu-i consacrate mai multe instrumente (cu acțiune directă sau indirectă).
- b) Ca regulă, măsurile care urmăresc stimularea exporturilor sunt *active*, în timp ce restricțiile asupra importurilor au un caracter *pasiv*.
- c) Problemele de echilibru valutar-financiar (și altele) se soluționează prin reglementări diferite, într-un fel pentru importuri și în alt fel pentru exporturi.
- d) Existența unor diferențe importante între reglementările referitoare la produsele manufacturate și cele cu privire la produsele de bază (acestea din urmă, îndeosebi cele de proveniență agricolă beneficiind de o protecție mai ridicată).
- e) Sunt protejate cu intensitate și eficiență deosebite interesele diferitelor grupuri sociale sau profesionale ori categorii de producători, în funcție de capacitatea acestora de a face față concurenței internaționale.
- f) Se utilizează numeroase reglementări diferențiate de la un partener la altul; reglementărilor generale li se adaugă extrem de numeroase „particularizări”, valabile numai pentru legăturile comerciale cu un anumit partener (sau grup).

UE și-a replicat eforturile interne în plan internațional, unde este recunoscută ca un supporter activ al noilor runde de negociere GATT/OMC. Acest cadru multilateral a permis UE să pregătească terenul pentru atingerea unor obiective ambițioase, printre care de o importanță practică deosebită se numără perspectiva liberalizării pe mai departe a comerțului pentru restabilirea încrederii în mediul de afaceri la un moment critic în dezvoltarea economiei mondiale, precum și revigorarea naturii disciplinare a sistemului comercial multilateral.

¹ Gheorghe Ciobanu (coord.), „Tranzacții internaționale”, Cluj-Napoca, 2000, p. 343.

Extras din¹⁰ volumul:

Paraschiv, F. (2006). Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene. Iasi, Romania: Lumen.

UE trebuie încă să depășească examene dificile pentru a se conforma pe deplin obligațiilor OMC și a reglementa aspectele spinoase în relațiile cu partenerii săi comerciali.² Accesul pe piață pentru bunuri industriale se ameliorează într-un ritm modest pentru textile și îmbrăcăminte, cu influență doar asupra unui număr redus de țări în dezvoltare, în timp ce pentru piața achizițiilor guvernamentale „rezultatele de până acum dezamăgesc”³. Condițiile de acces sunt de asemenea afectate de numeroasele aranjamente comerciale preferențiale care fac ca regimul CNMF să fie aplicabil exclusiv doar importurilor din 8 state membre OMC: Australia, Canada, Hong Kong, China, Japonia, Coreea de Nord, Noua Zeelandă, Singapore, și Statele Unite. Tratamentul cel mai avantajos este acordat țărilor ACP și celor mai puțin dezvoltate (95% din liniile tarifare sunt libere de taxe), urmate de acordurile comerciale regionale (80%), beneficiarii de SGP (54%), și țări expuse doar clauzei NMF (20%).

Caracteristicile politicii comerciale ale UE

UE a pus bazele unui mecanism de politică comercială bine articulat ale cărui principale caracteristici sunt:

- statele membre au convenit asupra transferării responsabilităților în privința impunerii taxelor vamale și managementului politicii comerciale la nivelul comunitar și asupra aplicării deciziilor Comunității
- statele membre continuă să joace un rol decisiv în situații care privesc dificultăți economice și sociale cauzate direct de natura comerțului;
- liberalizarea comercială pentru bunurile industriale se desfășoară într-un ritm continuu după cum rezultă din cuprinderea largă, pe produs și geografică, a acordurilor preferențiale. Provocările im-

² A 4 a Conferință Ministerială OMC ținută la Doha (Qatar) în noiembrie 2001 a lansat o nouă rundă de trei ani de negocieri comerciale (Agenda Doha) cu accent simultan pe comerțul liber și noi forme de reglementare.

³ WTO. „Trade Policy Review Body: The European Union”, Iunie 2000.

Extras din volumul:

Paraschiv, F. (2006). Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene. Iasi, Romania: Lumen.

plicate de folosirea complexă a măsurilor de apărare comercială și obiectivele ambițioase ale PCC sunt suplimentate de natura mereu în schimbare a negocierilor comerciale multilaterale sub auspiciile OMC.

Actualmente, statele membre ale UE au acorduri comerciale preferențiale cu toți membrii OMC, cu excepția a opt țări, pentru care este aplicat exclusiv tratamentul CNF. Astfel, după aderarea la UE, majoritatea importurilor românești se desfășoară în cadrul acordurilor comerciale preferențiale. România va trebui să negocieze acorduri comerciale bilaterale similare cu ale UE⁴ (cu excepția Acordurilor Europene, care vor fi abolite), și anume:

– *Schema Generalizată a Preferințelor (SGP)*, care este implementată pe baza acordurilor pentru perioade de trei până la patru ani; ea acoperă, practic, toate sectoarele economice. Practic, în loc de scutiri de taxe pentru anumite contingente, se acordă unele reduceri de taxe vamale fără restricții cantitative. Nivelul preferinței tarifare depinde de sensibilitatea unui produs: produsele foarte sensibile se vor bucura de o reducere tarifară mică, iar celelalte produse pot fi scutite de taxe. Este cazul pentru mai toate produsele acoperite de schema generalizată a preferințelor pentru țările cel mai puțin dezvoltate.

– *The new Asian Caribbean Pacific (ACP)-EU Partnership Agreement* of Suva care vizează îndepărtarea progresivă a barierei comerciale și îmbunătățirea cooperării în toate activitățile legate de comerț. Preferința comercială nereziproacă introdusă în a 4-a Convenție Lomé a fost menținută. Aceasta include scutirea de taxe vamale pentru toate produsele industriale și pentru o mare parte din cele agricole și alimentare, precum și acordarea de taxe preferențiale pentru aproape toate celelalte produse agricole.

– *Euromed* - UE a încheiat sau este în curs de negociere de acorduri bilaterale de asociere cu țările mediteraneene: Tunisia, Maroc, Iordania, Israel și Autoritatea Palestiniană, Liban, Algeria și Egipt. Aceste acorduri conțin o componentă politică, una comercială și una de cooperare. Acor-

⁴ Vezi: Carola Grün, Stephan Klasen, „Growth, Inequality, and Well-Being: Intertemporal and Global Comparisons”, pp. 617-659.

Extras din volumul:

Paraschiv, F. (2006). Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene. Iasi, Romania: Lumen.

durile individuale urmăresc în special stabilirea unei zone de liber schimb pentru mărfuri între fiecare țară și UE. În plus, ele conțin prevederi privitoare la liberalizarea serviciilor, circulația capitalului și competiție.

– *Cipru și Malta* – Acorduri de asociere.

- *Uniunea Vamala UE-Turcia* . Turcia aplică Tariful Vamal Comun al UE pentru produsele supuse acestui acord.

- *Acordul Preferențial Comercial cu Africa de Sud*. În cadrul acestui acord, 95% din importurile UE din Africa de Sud vor fi complet liberalizate la sfârșitul unei perioade de tranziție de 10 ani. Pe de altă parte, 86% din importurile Africii de Sud din UE vor fi complet liberalizate la sfârșitul unei perioade de tranziție de 12 ani.

- UE acordă preferințe comerciale în regim tarifar de tip autonom Albaniei și Bosniei-Herzegovina, și, pe baza unui Acord de cooperare Croației și Republicii Iugoslave a Macedoniei.

România are semnate acorduri comerciale preferențiale cu țări în curs de dezvoltare (în cadrul Sistemului Generalizat de Preferințe), sau în cadrul acordurilor regionale. Acestea din urmă includ Acordul European și CEFTA. Acordul European reprezintă primul pas către convergența economică. Acordurile „zero-for-zero” negociate în 2000 au stimulat crearea de zone de liber comerț înainte de momentul aderării la UE (Tratatul de aderare 2005). CEFTA este principalul acord multilateral încheiat între TCEE și a fost conceput ca un „exercițiu”⁵ pentru viitoarea Uniune Vamală. De asemenea, România mai are încheiate acorduri comerciale bilaterale cu Moldova, Turcia și Israel.

Dacă se analizează modificările tarifare pe fiecare produs și pentru fiecare țară de origine a importurilor (ceea ce constituie perechea produs-țară), putem observa că scăderea protecției tarifare a României se explică printr-un număr mare de poziții tarifare pentru care taxele vamale scad: 9253 produse țară dintr-o listă de 12226 produse-țară. Acest lucru nu este surprinzător, devreme ce România a abolit taxele vamale pentru principalii parteneri comerciali – UE și CEFTA. Doar pentru 333 produse-

⁵ Proiectul PHARE RO 9907.02.01, „Adaptarea politicilor României la cerințele UE cu privire la taxele vamale și politica comercială”, p. 41.

Extras din³ volumul:

Paraschiv, F. (2006). Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene. Iasi, Romania: Lumen.

tară taxele vamale vor crește, iar pentru 2640 perechi nu vor apărea modificări în valoarea taxelor vamale.

Tendențe viitoare în politica comercială a UE

Condițiile de acces pentru produsele agricole sunt afectate de funcționarea PAC. Nivele înalte de satisfacere proprie există pentru produsele agricole primare, precum grâu, produse lactate și carne. Taxele medii simple asupra produselor agricole sunt estimate la 17,3%, deși accesul cu produse la care taxele sunt înalte are loc mai ales prin contingente tarifare. În viitor, condițiile de acces pe piață pentru exportatorii de alimente vor fi influențate de politicile UE în domeniul securității alimentare și de o anume „panică alimentară”⁶ la nivelul Comunității. În ceea ce privește accesul pe piața serviciilor, UE este angajată într-un proces de eliminare a restricțiilor comerciale și concurențiale. Evoluții legislative majore au avut loc cu privire la serviciile financiare și telecomunicații. Efectele acestor măsuri interne au fost întărite de angajamentele UE la OMC prin furnizarea tratamentului național ofertanților străini de servicii. În contrast, nu au fost angajamente la OMC pentru transporturi și servicii audio-vizuale, iar legislația UE include numeroase ipostaze ale preferinței europene sau bilaterale.

UE este privită ca un utilizator de primă mărime al procedurilor de reglementare a diferendelor în vederea aplicării obligațiilor comerciale multilaterale ale partenerilor săi, fiind de asemenea implicată frecvent și ca reponent. Disputele transatlantice sunt în special subiectul dezbatărilor publice, mai ales fiindcă ele ating subiecte cotidiene sensibile ale comerțului precum importurile de carne de vită tratată cu hormoni, vânzarea și distribuția bananelor, reglementări privind importurile de vin, promovarea transmisiilor televizate a programelor de origine europeană. Subiecte de preocupare sunt și exporturile către SUA, cele mai dezbătute recent fiind practica americană a susținerii firmelor de vânzare la extern și impunerea măsurilor de salvagardare la importurile de oțel.

⁶ Proiectul PHARE RO 9907.02.01, „Adaptarea politicilor României la cerințele UE cu privire la taxele vamale și politica comercială”, p. 20.

Extras din¹⁴ volumul:

Paraschiv, F. (2006). Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene. Iași, România: Lumen.

Capitolul 2

Caracteristicile comerțului exterior din România

În perioada care a urmat schimbărilor politice din 1989, evoluțiile din economia românească, dominate de scăderea producției materiale, diminuarea veniturilor reale ale populației și prăbușirea consumului, dificultățile în combaterea spiralei inflaționiste s-au reflectat și în comerțul exterior, care din 1990 se află într-un declin constant.⁷

Printre cele mai importante disfuncțiuni economice „moștenite”⁸ de la regimul anterior, orientarea comerțului a fost cea mai dificilă. Destrămarea CAER a însemnat nu numai pierderea principalelor piețe de export dar și diminuarea posibilităților de aprovizionare locale/regionale. Prețurile exprimate în valută convertibilă și aliniate la nivelurile mondiale cu mult superioare practicate de vechii furnizori din statele foste parteneri ale blocului comunist au determinat o reducere drastică a importurilor și în consecință a producției industriale.

Relația total nefavorabilă între ramurile industriale intensive în tehnologie și cele intensive în energie și având o valoare adăugată redusă, situația critică a termenilor de schimb au determinat agravarea consecințelor negative ale protecției exercitate de către statele industrializate asupra exporturilor românești.

⁷ În 1993 se situa sub 50% din nivelul anului 1989, potrivit Buletinului Statistic ONU.

⁸ Nicolae Sută (coordonator), „*Comerț internațional și politici comerciale contemporane*”, 1995, p. 234.

Extras din⁵ volumul:

Paraschiv, F. (2006). Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene. Iasi, Romania: Lumen.

Balanța comercială și contul curent au înregistrat an de an un deficit în deize convertibile, iar structura pe mărfuri a comerțului nostru exterior a suferit un proces de deteriorare, un procent mare în structura importurilor revenind bunurilor de consum în dauna bunurilor de investiții.

Concluziile legate de evoluția comerțului exterior din România în raport cu evoluția globală a economiei sunt următoarele:

- Ponderea exporturilor în produsul intern brut s-a dublat *în perioada de tranziție*, datorită creșterii ponderii pe care o deține cererea externă în cererea globală adresată producătorilor români (rate de creștere internă mai mici decât în economia mondială) și datorită îmbunătățirii competitivității de preț a produselor românești. Exporturile sunt frecvent cele mai importante motoare de creștere pentru o economie mică, reprezentând un factor întotdeauna pozitiv, și de aceea dezirabil, pe parcursul oricărei transformări.
- În anii de recesiune, un consum intern slab sau investiții interne reduse reprezintă fenomene obișnuite, așa cum s-a întâmplat și în România, în perioadele 1990-1993 și 1997-1999. Determinanții externi au fost cei care au oferit potențialul pentru redresare și pentru atenuarea efectelor recesiunii care a însoțit tranziția. Exporturile au crescut continuu (exprimate fiind în termeni de dolari SUA nominali), în ciuda mediei anuale negative a ratei produsului intern brut din perioada 1991-1999, producătorii substituind piețele interne cu piețele mondiale în efortul lor de a menține nivelul veniturilor lor (sau al cifrei de afaceri) și gradul de ocupare a forței de muncă.
- Competitivitatea de preț a crescut ca urmare a reducerii numărului și volumului barierelor netarifare și a ratei barierelor tarifare puse de principalii parteneri de comerț în calea exporturilor românești (consecințe ale Rundei Uruguay, procesului de asociere Uniunea Europeană-România și intrării României în grupul CEFTA).

Extras din⁶ volumul:

Paraschiv, F. (2006). Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene. Iasi, Romania: Lumen.

Comerțul exterior al României în contextul semnării Acordului European

Reorientarea geografică a comerțului exterior al României a fost deschisă prin negocierea, semnarea și intrarea în vigoare la 1 mai 1991 a primului acord comercial global cu Uniunea Europeană urmat apoi de semnarea Acordului interimar (intrat în vigoare la 1 mai 1993) și de Acordul de Asociere sau Acordul European (intrat în vigoare la 1 februarie 1995) prin care se pregătește o primă etapă: inițierea unei zone de liber schimb România – UE, obiectivul final fiind îndeplinit în 2005, prin semnarea Tratatului de Aderare a României la Uniunea Europeană.

Principiile Acordului European sunt următoarele⁹:

- *Reciprocitatea* (cele două părți beneficiază de drepturi și obligații similare);
- *Transparența* (părțile sunt obligate să se informeze și să se consulte înainte de a aplica măsuri ce reprezintă excepții de la obligațiile asumate prin acord);
- *Asimetria* (România beneficiază de o perioadă mai lungă de tranziție spre concesiile vamale și tarifare asumate prin acord);
- *Gradualitatea* (acordarea concesiilor se face treptat, pe o perioadă de 10 ani, obiectivul final fiind cel al aderării României la Uniunea Europeană).

Cu începere de la 1 ianuarie 1998, ca urmare a Acordului European prin care România devenea stat asociat la UE, contingentele cantitative și interdicțiile la exporturile pe Piața Unică aplicate de autoritățile române au fost eliminate, la fel și comisionul de 0,25% pentru formalitățile vamale legate de tranzacțiile comerciale bilaterale cu bunuri. Concomitent, se operează reduceri tarifare relativ importante (de la 2% la îngrășăminte chimice până la 8,4% la receptoare TV) și chiar eliminări de taxe la importul produselor industriale originare din statele comunitare. S-a constatat că la începutul anului 2002, practic, taxele vamale sunt eliminate.

Tabelul 1 prezintă rate de creștere comparativă și indici pentru exporturi, importuri și produsul intern brut. Se poate vedea că cele mai

⁹ Gheorghe Ciobanu (coord.), „Tranzacții internaționale”, Cluj-Napoca, 2000, p. 340.

Extras din⁷ volumul:

Paraschiv, F. (2006). Creare și deturnare de comerț ca urmare a extinderii Uniunii Europene. Iasi, Romania: Lumen.

Eqpvkpwctgc "ceguvwk" xqnwo "q" rwvg k
volumul de pe

www.edituralumen.ro
www.librariavirtuala.com

ucw "fkp" nkdt tkkng "pqcvtg" r